

Συλλογή της Νομολογίας

Συνεκδικασθείσες υποθέσεις T-479/11 και T-157/12

Γαλλική Δημοκρατία

και

IFP *Énergies nouvelles*
κατά
Ευρωπαϊκής Επιτροπής

«Κρατική ενίσχυση — Πετρελαϊκή έρευνα — Έμμεση και απεριόριστη εγγύηση του Δημοσίου υπέρ του Institut français du pétrole (IFP) μέσω της μετατροπής του σε δημόσιο νομικό πρόσωπο βιομηχανικού και εμπορικού χαρακτήρα (EPIC) — Πλεονέκτημα — Τεκμήριο υπάρξεως πλεονεκτήματος»

Περίληψη – Απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου (όγδοο τμήμα) της 26ης Μαΐου 2016

1. *Ενισχύσεις χορηγούμενες από τα κράτη — Έννοια — Χορήγηση πλεονεκτήματος στους δικαιούχους — Εγγύηση του Δημοσίου υπέρ επιχειρήσεως που δεν υπόκειται στις κοινές διαδικασίες εξυγιάνσεως και εκκαθαρίσεως επιχειρήσεων — Η Επιτροπή βαρύνεται με την απόδειξη της υπάρξεως πλεονεκτήματος — Εκτίμηση βάσει όλων των σχετικών στοιχείων — Πλεονέκτημα που εντοπίζεται στις σχέσεις μεταξύ της επιχειρήσεως που ωφελείται από την εν λόγω εγγύηση και των πιστωτών της*

(Άρθρο 107 § 1 ΣΛΕΕ)

2. *Ενισχύσεις χορηγούμενες από τα κράτη — Έννοια — Χορήγηση πλεονεκτήματος στους δικαιούχους — Εγγύηση του Δημοσίου υπέρ επιχειρήσεως που δεν υπόκειται στις κοινές διαδικασίες εξυγιάνσεως και εκκαθαρίσεως επιχειρήσεων — Η Επιτροπή βαρύνεται με την απόδειξη της υπάρξεως πλεονεκτήματος — Συλλογισμός όλως υποθετικός — Συλλογισμός που δεν ανταποκρίνεται στο βάρος αποδείξεως*

(Άρθρο 107 § 1 ΣΛΕΕ)

3. *Ενισχύσεις χορηγούμενες από τα κράτη — Διοικητική διαδικασία — Υποχρεώσεις της Επιτροπής — Επιμελής και αμερόληπτη εξέταση — Συνεκτίμηση των κατά το δυνατόν πληρέστερων και πλέον αξιόπιστων στοιχείων — Περιεχόμενο της υποχρεώσεως*

(Άρθρο 108 § 2 ΣΛΕΕ)

4. *Ενισχύσεις χορηγούμενες από τα κράτη — Έννοια — Νομικός χαρακτήρας — Ερμηνεία βάσει αντικειμενικών στοιχείων — Δικαστικός έλεγχος — Όρια*

(Άρθρο 107 § 1 ΣΛΕΕ)

5. Πράξεις των οργάνων — Αιτιολογία — Υποχρέωση αιτιολογήσεως — Περιεχόμενο — Θεραπεία πλημμέλειας στην αιτιολογία κατά την ένδικη διαδικασία — Δεν επιτρέπεται

(Άρθρο 296 ΣΛΕΕ)

6. Ενισχύσεις χορηγούμενες από τα κράτη — Έννοια — Χορήγηση πλεονεκτήματος στους δικαιούχους — Υποχρέωση συνεκτιμήσεως των συνεπειών ενός μέτρου, προκειμένου να προσδιοριστεί το πλεονέκτημα του δικαιούχου

(Άρθρο 107 § 1 ΣΛΕΕ)

7. Ενισχύσεις χορηγούμενες από τα κράτη — Έννοια — Χορήγηση πλεονεκτήματος στους δικαιούχους — Εγγύηση του Δημοσίου υπέρ επιχειρήσεως που δεν υπόκειται στις κοινές διαδικασίες εξυγιάνσεως και εκκαθαρίσεως επιχειρήσεων — Απόδειξη της υπάρξεως πλεονεκτήματος διά της τεκμαιρόμενης βελτιώσεως της χρηματοοικονομικής θέσεως της εν λόγω επιχειρήσεως — Όρια

(Άρθρο 107 § 1 ΣΛΕΕ)

8. Ενισχύσεις χορηγούμενες από τα κράτη — Εξέτασή τους από την Επιτροπή — Εξέταση του καθεστώτος ενισχύσεως συνολικά — Επιτρέπεται — Εξέταση των γενικών χαρακτηριστικών ενισχύσεως η οποία χορηγήθηκε βάσει καθεστώτος ενισχύσεων και έπρεπε να κοινοποιηθεί — Δεν επιτρέπεται

(Άρθρο 108 ΣΛΕΕ)

9. Ενισχύσεις χορηγούμενες από τα κράτη — Έννοια — Χορήγηση πλεονεκτήματος στους δικαιούχους — Εγγύηση του Δημοσίου υπέρ επιχειρήσεως που δεν υπόκειται στις κοινές διαδικασίες εξυγιάνσεως και εκκαθαρίσεως επιχειρήσεων — Απόδειξη της υπάρξεως πλεονεκτήματος διά της τεκμαιρόμενης βελτιώσεως της χρηματοοικονομικής θέσεως της εν λόγω επιχειρήσεως — Ανατροπή του εν λόγω τεκμηρίου

(Άρθρο 107 § 1 ΣΛΕΕ)

1. Η έννοια της κρατικής ενισχύσεως κατά το άρθρο 107, παράγραφος 1, ΕΚ περιλαμβάνει όχι μόνον τις θετικές παροχές, αλλά και παρεμβάσεις οι οποίες, υπό διάφορες μορφές, περιορίζουν τις επιβαρύνσεις που συνήθως βαρύνουν τον προϋπολογισμό μιας επιχειρήσεως και οι οποίες, χωρίς να είναι επιδοτήσεις υπό τη στενή του όρου έννοια, είναι της αυτής φύσεως και επιφέρουν πανομοιότυπα αποτελέσματα. Θεωρούνται επίσης ως κρατικές ενισχύσεις παρεμβάσεις οι οποίες, υπό οποιαδήποτε μορφή, είναι ικανές να ευνοήσουν άμεσα ή έμμεσα επιχειρήσεις ή που πρέπει να θεωρούνται ως οικονομικό πλεονέκτημα του οποίου δεν θα απέλαυε η ωφελούμενη επιχείρηση υπό τις συνθήκες αγοράς.

Για να διαπιστωθεί εάν η ωφελούμενη επιχείρηση αποκομίζει οικονομικό πλεονέκτημα το οποίο δεν θα απέλαυε υπό τις συνθήκες αγοράς, η Επιτροπή υποχρεούται να προβαίνει σε πλήρη ανάλυση όλων των σχετικών με το επίμαχο μέτρο στοιχείων και του πλαισίου του μέτρου αυτού, περιλαμβανομένης της καταστάσεως της ωφελουμένης επιχειρήσεως και της οικείας αγοράς.

Συναφώς, δεν είναι νομικά εσφαλμένη η μέθοδος που επέλεξε η Επιτροπή, προκειμένου να διαπιστώσει εάν έχει χορηγηθεί σε δημόσιο ερευνητικό φορέα οικονομικό πλεονέκτημα λόγω της μετατροπής του σε δημόσιο νομικό πρόσωπο βιομηχανικού και εμπορικού χαρακτήρα (EPIC) υπό την έμμεση και απεριόριστη εγγύηση του Δημοσίου, μέθοδος η οποία συνίσταται στην εξέταση του πλεονεκτήματος που έχει δημιουργηθεί στις σχέσεις μεταξύ του εν λόγω φορέα και των πιστωτών του.

Συγκεκριμένα, το πλεονέκτημα που απορρέει από την εγγύηση του Δημοσίου, η οποία είναι συνυφασμένη με το καθεστώς υπό το οποίο λειτουργεί η ωφελούμενη επιχείρηση, εντοπίζεται στη σχέση μεταξύ της επιχειρήσεως αυτής και των πιστωτών της. Για να διαπιστωθεί, ωστόσο, η ύπαρξη πλεονεκτήματος σε μια συγκεκριμένη περίπτωση, απαιτείται η ευνοϊκότερη μεταχείριση της ωφελούμενης από την εγγύηση επιχειρήσεως από τους πιστωτές της, καθώς και η ελάφρυνση των βαρών και η αύξηση των προσόδων που απορρέουν από τη μεταχείριση αυτή να προσδιορίζονται λαμβανομένων υπόψη όλων των σχετικών στοιχείων του επίμαχου μέτρου και του πλαισίου του, περιλαμβανομένης της καταστάσεως της ωφελουμένης επιχειρήσεως και της οικείας αγοράς.

(βλ. σκέψεις 70, 71, 82, 83, 87, 88)

2. Βλ. το κείμενο της αποφάσεως.

(βλ. σκέψεις 71, 94-108, 114, 115)

3. Βλ. το κείμενο της αποφάσεως.

(βλ. σκέψη 72)

4. Βλ. το κείμενο της αποφάσεως.

(βλ. σκέψεις 73-75)

5. Βλ. το κείμενο της αποφάσεως.

(βλ. σκέψεις 126, 130)

6. Βλ. το κείμενο της αποφάσεως.

(βλ. σκέψη 129)

7. Με την απόφαση της 3ης Απριλίου 2014, Γαλλία κατά Επιτροπής, C-559/12 P, το Δικαστήριο επιβεβαίωσε μεν το απλό τεκμήριο κατά το οποίο η παροχή έμμεσης και απεριόριστης εγγυήσεως του Δημοσίου υπέρ επιχειρήσεως που δεν υπόκειται στις κοινές διαδικασίες εξυγιάνσεως και εκκαθαρίσεως επιχειρήσεων έχει ως συνέπεια τη βελτίωση της οικονομικής της θέσεως, μέσω της μειώσεως των επιβαρύνσεων που φυσιολογικώς βαρύνουν τον προϋπολογισμό της, πλην όμως η δυνατότητα επικλήσεως του τεκμηρίου ως αποδεικτικού μέσου εξαρτάται από το βάσιμο των παραδοχών στις οποίες στηρίζεται το τεκμήριο αυτό.

Συναφώς, το τεκμήριο που τέθηκε με την προπαρατεθείσα απόφαση στηρίζεται σε διττή παραδοχή η οποία κρίθηκε βάσιμη από το Δικαστήριο και σύμφωνα με την οποία, αφενός, η ύπαρξη εγγυήσεως από τις δημόσιες αρχές κράτους μέλους επηρεάζει ευνοϊκά την εκ μέρους των πιστωτών αξιολόγηση του κινδύνου πτωχεύσεως του ωφελουμένου από την εγγύηση αυτή και, αφετέρου, η εν λόγω ευνοϊκή επίδραση εκφράζεται με τη μείωση του κόστους δανεισμού. Αντιθέτως, δεν είναι αυταπόδεικτη η βασιμότητα της παραδοχής που επικαλείται η Επιτροπή, ότι η ευνοϊκή επίδραση της εγγυήσεως των κρατικών αρχών στην εκ μέρους των πιστωτών αξιολόγηση του κινδύνου πτωχεύσεως του ωφελουμένου από την εγγύηση αποτυπώνεται στη μείωση των τιμών που παραχωρούν στον εν λόγω ωφελούμενο οι προμηθευτές του.

Σε κάθε περίπτωση, η Επιτροπή δεν μπορεί, επικαλούμενη το τεκμήριο που καθόρισε το Δικαστήριο με την προπαρατεθείσα απόφασή του, να αποδείξει την ύπαρξη πλεονεκτήματος στις σχέσεις μεταξύ, αφενός, ενός δημοσίου ερευνητικού φορέα υπό την έμμεση και απεριόριστη εγγύηση του Δημοσίου και, αφετέρου, των προμηθευτών και των πελατών του, καθώς η εφαρμογή του τεκμηρίου αυτού

περιορίζεται στις σχέσεις που συνεπάγεται η χρηματοδότηση, η χορήγηση δανείου ή, ευρύτερα, η παροχή πιστώσεως από το πιστωτή του εν λόγω δημόσιου φορέα, ιδίως δε στις σχέσεις μεταξύ του φορέα αυτού και των τραπεζικών και χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων.

(βλ. σκέψεις 136-139, 142, 160)

8. Βλ. το κείμενο της απόφασεως.

(βλ. σκέψεις 165-173)

9. Βλ. το κείμενο της απόφασεως.

(βλ. σκέψεις 187-195)